"За" и "против" забраната на социалните медии за деца под 16 г.

Новини | Свят | Общество | на 16.09.2026 07:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Тази тема се обсъжда разпалено от възрастните по целия свят. Да видим какви доказателства има "за" и "против".

Всеки има право на мнение. Ти избираш каква музика ти харесва и дали да си вземеш пица с ананас (само не я предлагай на някого от Италия!). По важни въпроси обаче личното мнение (*Май ми харесва..*) има по-малко тежест от информираното мнение (*Има доказателства, че...*). От години се трупат доказателства как социалните медии са все по-вредни: за вниманието и мозъка ти, за безопасността ти онлайн и как мислиш за себе си и тялото си. Но доказано ли е, че именно забрана ще помогне с тези проблеми?

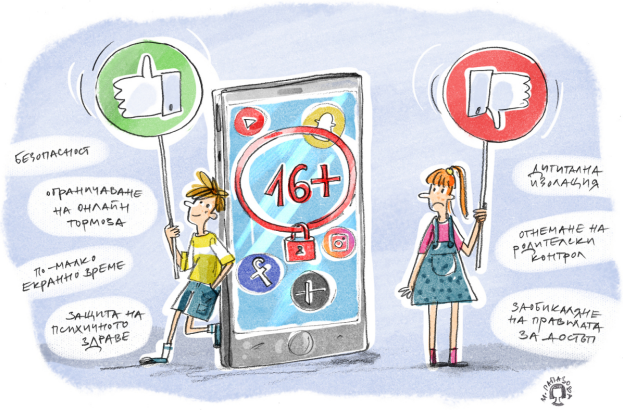

Отвъд "за" и "против"?

Има различни ***аргументи*** (неща, които могат да се изтъкнат в спора) "за" и "против" забраната. Много учени, специалисти по право и организации за детски права **обаче смятат, че самият спор е грешен**. **Все повече се говори, че решението не е в забрани за децата, а в повече правила за самите социални медии.**

Доскоро социалните медии бяха като богове, които буквално си правят каквото си искат. Винаги е така с най-новите технологии. Отнема време обществото и законите да ги догонят. Тази година това най-накрая се случи и куп важни съдилища казаха на големите компании: „Достатъчно! Хората, които ви използват, са по-важни от вас!". В края на август **компанията зад Фейсбук и Инстаграм се съгласи да плати 18 милиарда долара (15.5 милиарда евро!) и да признае вредата от двете социални медии.**

Това са много пари, но по-важното е друго. Делото доказа, че социалните мрежи са нарочно замислени да бъдат пристрастяващи: особено за децата и младежите в тях. Това е не просто първа крачка, а огромен скок. Вече никоя социална мрежа не е твърде голяма, за да се съобрази с хората, които я ползват.

Според УНИЦЕФ (Детски фонд на обединените нации) бъдещето е в:

- по-добра защита и правила онлайн;
- повече правила за компаниите зад социалните мрежи;
- по-добро образование за децата и техните родители как да сърфират безопасно в океана от хора и информация онлайн.

- **Опасността да изгубиш цял следобед в гледане на клипчета е най-малкият проблем в социалните медии.** По-опасно е кой е в тях. В реалния живот не би си говорил(а) с неприятен или страшен непознат. В социалните медии често дори не знаеш кой наистина стои зад профила на „Хрисито”, която също като теб танцува хип-хоп.
- **Чрез социалните мрежи все по-лесно все по-крайни неща стигат до все по-малки деца.** Деца само на 8-9 казват, че има куп неща, които им се иска никога да не бяха виждали и чели онлайн.
- **Онлайн тормозът е по-лесен**: клипчетата и коментарите те застигат където и да си.
- **Дори лъскавите и красиви неща в социалните медии не са непременно хубави**. Много деца започват да мразят лицето и тялото си, ако по цял ден се сравняват със супермодели. Други пък се натъжават, че всички (освен тях) сякаш имат повече приятели. Децата (особено момичетата), които стоят **по-малко в социалните мрежи, често са по-спокойни и щастливи без това напрежение**.

- Има различни деца: някои са **трудноподвижни, други трудно намират общност около себе си, трети са се преместили на ново място.** За тях социалните мрежи са важна връзка с хора, до които им е трудно да стигнат.
- **Не всичко онлайн е безцелно „зяпане". Забраната за достъп би лишила децата и от много положителни неща** като групи по интереси, споделяне на хобита и съвети или шанс да упражнят знанията си по чужд език.
- **Забраните често водят до неочаквани нови проблеми**. Ами ако социалните мрежи станат още по-интересни, защото са забранени?
- **Кой и как ще провери дали някой е на 6, 16, или 26?** Ще те карат ли да си споделиш личните си данни? Кой ще ги пази? Ако излъжеш и се представиш за по-голям(а), това няма ли да е по-опасно онлайн? Забраната ще значи ли, че родители или учители ще имат право да следят телефони? Докъде ще доведе това?
- **Още по-важно: ако всички си насочат вниманието към децата, кой ще следи какво правят самите социални мрежи?** Та нали проблемът идва от опасностите в средата, не от възрастта на децата!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/7938-za-i-protiv-bez-detsa-pod-16-v-sotsialnite-medii

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени